

EUROOPAN PARLAMENTTI

2004

2009

Istuntoasiakirja

A6-0498/2008

10.12.2008

MIETINTÖ

YK:n ihmisoikeusneuvoston kehityksestä, mukaan lukien EU:n asema
(2008/2201(INI))

Ulkoasiainvaliokunta

Esittelijä: Laima Liucija Andrikiene

PR_INI

SISÄLTÖ

	Sivu
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS	3
PERUSTELUT	15
VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS.....	17

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

YK:n ihmisoikeusneuvoston kehityksestä, mukaan lukien EU:n asema (2008/2201(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat, vuoden 1996 jälkeen Yhdistyneiden kansakuntien ihmisoikeustoimikunnasta (UNCHR) antamansa päätöslauselmat, erityisesti 16. maaliskuuta 2006 antamansa päätöslauselman ihmisoikeusneuvostoa koskevien neuvottelujen tuloksista sekä YK:n ihmisoikeustoimikunnan 62. istunnosta¹, sekä 29. tammikuuta 2004 antamansa päätöslauselman Euroopan unionin ja Yhdistyneiden Kansakuntien välisistä suhteista², 9. kesäkuuta 2005 antamansa päätöslauselman Yhdistyneiden Kansakuntien uudistuksesta³, 29. syyskuuta 2005 antamansa päätöslauselman 14.–16. syyskuuta 2005 pidetyn Yhdistyneiden Kansakuntien huippukokouksen tuloksista⁴, 21. helmikuuta 2008 antamansa päätöslauselman Yhdistyneiden Kansakuntien ihmisoikeusneuvoston (UNHRC) seitsemännestä istunnosta⁵ ja 8. toukokuuta 2008 antamansa päätöslauselman vuosittaisesta ihmisoikeusraportista 2007 sekä Euroopan unionin ihmisoikeuspolitiikasta⁶,
- ottaa huomioon kiireelliset päätöslauselmansa ihmisoikeuksista ja demokratiasta,
- ottaa huomioon YK:n pääsihteerin vuoden 2005 raportin "In Larger Freedom", YK:n yleiskokouksen päätöslauselman 60/1 vuoden 2005 huippukokouksen tuloksista ja YK:n pääsihteerin 7. maaliskuuta 2006 antaman raportin "Investing in the United Nations: for a stronger Organization worldwide",
- ottaa huomioon UNHRC:n perustamisesta annetun Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksen päätöslauselman A/RES/60/251,
- ottaa huomioon EU:n puheenjohtajavaltion Euroopan unionin puolesta 16. maaliskuuta 2006 antaman julistuksen UNHRC:n perustamisesta,
- ottaa huomioon UNHRC:n aikaisemmat säännönmukaiset istunnot ja erityisistunnot,
- ottaa huomioon UNHRC:n työryhmien tulokset valitusmenettelyistä, yleisen määräaikaisselvityksen, tulevan asiantuntijoiden neuvoja koskevan järjestelmän, toimintaohjelman, vuosittaisen työohjelman, työskentelytavat, työjärjestyksen sekä erityistoimenpiteiden tarkastelun,

¹ EUVL C 291 E, 30.11.2006, s. 409.

² EUVL C 96 E, 21.4.2004, s. 79.

³ EUVL C 124 E, 25.5.2006, s. 549.

⁴ EUVL C 227 E, 21.9.2006, s. 582.

⁵ Hyväksytyt tekstit, P6_TA(2008)0065.

⁶ Hyväksytyt tekstit, P6_TA(2008)0193.

- ottaa huomioon YK:n yleiskokouksessa 21. toukokuuta 2008 pidettyjen UNHRC:n jäsenvaltioiden kolmansien vaalien tulokset,
 - ottaa huomioon 19. kesäkuuta 2008 pidetyn UNHRC:n puheenjohtajavaltion vaalin tulokset,
 - ottaa huomioon yleisen määräaika-arvioinnin ensimmäisen ja toisen istunnon, jotka pidettiin 7.–18. huhtikuuta 2008 ja 5.–16. toukokuuta 2008,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 45 artiklan,
 - ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan mietinnön (A6-0498/2008),
- A. katsoo, että ihmisoikeuksien yleismaailmallisuuden kunnioittaminen, edistäminen ja suojelu ovat osa Euroopan unionin oikeudellista säännöstöä sekä yksi Euroopan unionin perusperiaatteista,
 - B. ottaa huomioon, että EU:ssa ihmisoikeudet ja demokratia kuuluvat ulkosuhteiden ytimeen ja että EU:n ulkopolitiikka perustuu tehokkaan monenvälisyyden voimakkaaseen ja yksiselitteiseen tukemiseen, kuten YK:n peruskirjassa todetaan,
 - C. katsoo, että Yhdistyneet Kansakunnat ja UNHRC muodostavat yhden organisaatioista, jotka parhaiten soveltuvat käsittelemään kokonaisvaltaisesti ihmisoikeuskysymyksiä ja humanitaarisia haasteita,
 - D. katsoo, että päätökseen UNHRC:n perustamisesta on yleisesti suhtauduttu myönteisesti ja että sitä pidetään aloitteena, jonka avulla voidaan korjata UNCHR:n puutteita ja pyritään juurruttamaan ihmisoikeudet osaksi hallitustenvälisiä keskusteluja perustamalla lähes pysyvä elin,
 - E. katsoo, että UNHRC laati toimintansa kahdelle ensimmäiselle vuodelle kunnianhimoisen ohjelman, joka sisälsi sen menettelyiden ja työskentelytapojen tarkastelun, erityisesti tähän mennessä kaksi kertaa kokoontuneen ja 32 maata – joiden joukossa seitsemän EU-jäsenvaltiota – tarkastelleen yleisen määräaika-arvioinnin kehittämisen ja täytäntöönpanon, sekä erityismenettelyjen tarkastelun,
 - F. katsoo, että EU on tukenut ja edistänyt voimakkaasti UNHRC:n perustamista ja että EU ja sen jäsenvaltiot ovat sitoutuneet ja omistautuneet toimimaan aktiivisessa ja näkyvässä asemassa luodakseen tehokkaan elimen, joka käsittelee nykyisiä ihmisoikeuksiin liittyviä haasteita, ja tukeakseen sitä,
 - G. ottaa huomioon, että EU tuki ponnekkaasti sekä vahvistetun määränemmistön ja jäsenyysperusteiden luomista UNHRC:n vaaleja varten ja että kyseisiä ehdotuksia ei ole viety pidemmälle että menettelyjä YK:n jäsenvaltioiden vaalilupausten varsinaisen täytäntöönpanon valvomiseksi,
 - H. katsoo, että vaikka EU:n yhtenäisyys on edelleen rajallista, mikä johtuu erityisesti ristiriitaisista kansallisista eduista ja jäsenvaltioiden sinnikkästä halusta toimia

riippumattomasti YK:ssa, on olemassa viitteitä siitä, että ne toimivat yhtenäisemmällä tavalla UNHRC:ssä kuin UNCHR:ssä,

- I. ottaa huomioon, että EU:n jäsenvaltiot muodostavat UNHRC:ssä vähemmistön, mikä heikentää suuresti EU:n mahdollisuuksia vaikuttaa UNHRC:n asialistaan ja aiheuttaa vakavan haasteen EU:n kantojen integroimiselle UNHRC:n työhön,
- J. toteaa, että Yhdysvaltojen valitettava poissaolo UNHRC:stä on johtanut EU:n tarpeeseen vahvistaa asemaansa joukossa demokraattisten maiden johtajia ihmisoikeuskysymyksissä,
- K. toteaa, että Euroopan parlamentti seuraa tiiviisti tilanteen kehitystä ihmisoikeuskomiteassa lähettämällä säännöllisesti valtuuskuntia sen istuntoihin ja kutsumalla erityisraportteja ja riippumattomia asiantuntijoita osallistumaan parlamentin ihmisoikeustyöhön,
- L. ottaa huomioon, että YK:n yleiskokouksen päätöslauselman 60/251 mukaan UNHRC:n menettelyjä ja mekanismeja on määrä tarkastella vuonna 2011,

UNHRC:n kahden ensimmäisen toimintavuoden kokonaisarviointi

1. on tyytyväinen UNHRC:n tähänastiseen työhön ja toteaa, että UNHRC:llä on mahdollisuudet kehittyä arvokkaaksi kehikseksi Euroopan unionin monenkeskisissä ihmisoikeuksia koskevissa ponnisteluissa; on kuitenkin pahoillaan, että kahden ensimmäisen toimintavuotensa aikana uusi elin ei ole vielä edistynyt merkittävämmiin Yhdistyneiden Kansakuntien ihmisoikeustilanteen parantamisessa;
2. suhtautuu myönteisesti siihen, että UNHRC on hyväksynyt tärkeitä ihmisoikeusnormeja asettavia asiakirjoja, mukaan lukien kansainvälinen yleissopimus kaikkien henkilöiden suojelemisesta tahdonvastaisilta katoamisilta ja YK:n julistus alkuperäiskansojen oikeuksista sekä taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen valinnainen pöytäkirja; toteaa viimeksi mainitun olevan erittäin merkittävä päätös, sillä siinä perustetaan yksityishenkilöille valitusmenettely ja luodaan mekanismi, jotta sellaiset henkilöt, joiden taloudellisia, sosiaalisia ja kulttuurisia oikeuksia on loukattu, voivat esittää vetoamuksia kansainvälisellä tasolla; vetoaa YK:n yleiskokoukseen, jotta se hyväksyisi valinnaisen pöytäkirjan taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevaan kansainväliseen yleissopimukseen, ja kehottaa painokkaasti kaikkia jäsenvaltioita ratifioimaan sen pikaisesti;
3. pahoittelee, että UNHRC ei ole onnistunut ryhtymään toimenpiteisiin useiden maailman kiireellisimpien ihmisoikeustilanteiden suhteen, mikä johtuu osittain lukuisten UNHRC:n jäsenvaltioiden yhä kasvavasta vastahakoisuudesta, sillä ne vastustavat yksittäisten maiden tilanteen käsittelyä, esimerkiksi maakohtaisin päätöslauselmin, erityisistunnon, erityismenettelyin ja maakohtaisin toimeksiannoin, koska väittävät sen politisoivat UNHRC:ää; toistaa näkemyksensä, jonka mukaan UNHRC:n kyky tehokkaasti puuttua yksittäisten maiden tilanteeseen on keskeistä sen arvoavallan ja uskottavuuden kannalta;
4. pitää myönteisenä, että UNHRC:n vaalimenettely on mahdollistanut pahimpien ihmisoikeuksien loukkaajien, kuten Iranin ja Valko-Venäjän, sulkemisen pois

UNHRC:stä; pahoittelee kuitenkin, että kaikki maantieteelliset ryhmät eivät ole järjestäneet todellisia vaalimenettelyjä UNHRC:n jäseneksi pääsystä; pahoittelee, että vapaaehtoisten vakuutusten järjestelmä on tuottanut hyvin erilaisia ja riittämättömiä tuloksia ja antanut hallituksille mahdollisuuden vältellä kansainvälisiä ihmisoikeusvelvoitteitaan; on siksi syvästi huolissaan siitä, että tietyt jäsenet ovat käyttäneet nk. sitoumuksia välineellisesti, ja toistaa, että valmiuden täyteen yhteistyöhön erityismenettelyissä olisi yhä oltava perusedellytys UNHRC:n jäseneksi pääsemiselle;

5. pahoittelee UNHRC:n yleistyvää jakautumista alueellisiin ryhmittymiin; katsoo, että kyseinen "*ryhmämentaliteetti*" heikentää sen kykyä käsitellä eri puolilla maailmaa tapahtuvia ihmisoikeusrikkomuksia tehokkaasti, tasapuolisesti ja puolueettomasti ja että se saattaa olla todellinen syy puolueellisuuteen, valikoivuuteen ja heikkouteen;
6. tunnustaa, että useilta valtuuskunnilta Genevessä puuttuu riittävät valmiudet käydä ihmisoikeusneuvotteluja asianmukaisesti, minkä vuoksi ne tukeutuvat kannanmuodostuksessaan ryhmän johtajiin; panee kuitenkin merkille, että suuntausta on onnistuttu tehokkaasti tasapainottamaan useissa keskeisen tärkeissä asioissa, kuten erityismenettelyjen käytäntösäännöt ja Darfurin tilanne, eritoten Aasian ja Afrikan valtioiden ryhmissä; huomauttaa kuitenkin, että EU:n ja ehdokasvaltioiden yhdessä hyväksymät kannat ovat merkittävästi lujittaneet ryhmämentaliteettia; pyytää komissiota antamaan vuosikertomuksen äänestyskäyttäytymisestä YK:n ihmisoikeusäänestyksissä, jossa analysoitaisiin, miten EU:n, sen jäsenvaltioiden ja muiden ryhmittymien toimintalinjat ovat vaikuttaneet äänestämiseen;
7. tunnustaa, että UNHRC:n laaja kokoonpano ja monien tarkkailijavaltioiden osallistuminen turvaa sen, että käytännössä lähes kaikki valtiot osallistuvat sen keskusteluihin; katsoo vuonna 2011 suoritettavaa uudelleentarkastelua ennakoiden, että voitaisiin tunnustella mahdollisuutta ottaa kaikki maailman valtiot UNHRC:n jäseniksi, vaikka pienempi kokoonpano voisi osoittautua hyödylliseksi;
8. myöntää UNHRC:n ja YK:n yleiskokouksen kolmannen komitean suhteesta parhaillaan käytävän keskustelun; muistuttaa tässä yhteydessä, että kolmannen komitean tehtävä on siirtää tälle kokoonpanoltaan universaalille elimelle UNHRC:n pääasialliset huolenaiheet; katsoo, että tämä elin voi myös paikata UNHRC:n puutteita, kuten yleiskokous tekee turvallisuusneuvoston päätösten suhteen, mikä on tärkeä osa UNHRC:n ja kolmannen komitean keskinäistä täydentävyyttä; kehottaa EU:ta uusimaan sitoumuksensa UNHRC:n tukemiseen ja sen toiminnan tehostamiseen, sillä se on ainutlaatuinen yleismaailmallisiin ihmisoikeuksiin erikoistunut elin ja YK-järjestelmän erityinen ihmisoikeusfoorumi;
9. ilmaisee syvän huolensa siitä, että ihmisoikeuksien yleismaailmallisuuden periaatetta heikennetään enenevässä määrin, mistä ovat osoituksena erityisesti eräiden maiden yritykset rajoittaa yleisesti tunnustettuja ihmisoikeuksia, kuten sananvapautta, tai tulkita ihmisoikeuksia kulttuurista, ideologista tai perinteistä taustaa vasten; kehottaa EU:ta pysymään valppaana tällaisten yritysten suhteen ja puolustamaan pontevasti ihmisoikeuksien yleismaailmallisuuden, jakamattomuuden ja keskinäisen riippuvuuden periaatteita;

Erityistoimenpiteet

10. katsoo, että erityistoimenpiteet muodostavat YK:n ihmisoikeuksia käsittelevän järjestelmän ytimen, ja korostaa, että UNHRC:n uskottavuus ja tehokkuus ihmisoikeuksien suojelun osalta ovat erityistoimenpiteiden ja niiden täysimääräisen täytäntöönpanon varassa sekä sellaisten uudistusten hyväksymisen varassa, jotka vahvistaisivat erityistoimenpiteiden kykyä puuttua ihmisoikeusloukkauksiin;
11. pitää maakohtaisia tilanneraportteja koskevia erityistoimenpiteitä keskeisenä välineenä parannettaessa ihmisoikeuksia ruohonjuuritasolla; katsoo, että yleisen määräaikaissarvioinnin alaiset maakohtaiset tarkastelut eivät voi luonteensa ja laatimistiheydensä takia korvata maakohtaisia toimeksiantoja; vastustaa siksi eräiden maiden yrityksiä käyttää erityistoimenpiteiden "järkeistämistä" perusteena kyseisten toimeksiantojen poistamiselle; valittelee tämän osalta Valko-Venäjän, Kongon demokraattisen tasavallan ja Kuuban maakohtaisten toimeksiantojen päättämistä sekä Darfurin tilannetta käsittelevän asiantuntijaryhmän lakkauttamista;
12. panee merkille ehtojen asettamisen Burundia koskevan maakohtaisen toimeksiannon keskeyttämiselle; tunnustaa, että on tärkeää määritellä strategia, joka mahdollistaa maakohtaisen erityismenettelyn päättämisen;
13. paheksuu useiden UNHRC:n jäsenten pyrkimyksiä rajoittaa erityismenettelyjen riippumattomuutta ja tehokkuutta; panee merkille, että 18. kesäkuuta 2007 hyväksyttiin erityismenettelyjen toimeksisaajien käytäntösäännöt; kehottaa UNHRC:tä panemaan käytäntösäännöt täytäntöön edellä mainitun päätöslauselman 60/251 hengessä ja kunnioittamaan erityismenettelyjen riippumattomuutta;
14. peräänkuuluttaa erityistoimenpiteitä koskevien asianmukaisten toimeksiantojen haltijoiden valinnan ja nimittämisen parantamista, erityisesti etsimällä tapoja ja menetelmiä vahvistaa nykyistä YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimiston (OHCHR) ehdokasluetteloa ja lisäämällä toimeksiantojen haltijoiden riippumattomuutta ehdokkaiden kokemuksen ja osaamisen perusteella, ottaen asianmukaisesti huomioon maantieteellisen jakautumisen ja sukupuolten tasapainon;
15. korostaa paremman seurannan tarvetta erityistoimenpiteiden havaintojen ja suositusten osalta esimerkiksi luomalla mekanismeja, jotka raportoisivat suositusten täytäntöönpanosta;
16. katsoo, että yleinen määräaikaissarviointi on erityismenettelyjä täydentävä väline ja mahdollisuus käyttää erityismenettelyjen raportteja tehokkaammin ja varmistaa yhteistyön lisääminen ja niiden työn seuranta;
17. vaatii jatkuvan tuen antamista erityistoimenpiteille rahoituksen ja henkilöstön muodossa;

Yleinen määräaikaisarviointi

18. tunnustaa yleisen määräaikaisarvioinnin mahdollisen arvon parannettaessa ihmisoikeuksiin liittyvien sitoumusten ja menettelyjen valvonnan yleismaailmallisuutta kaikkialla maailmassa kohtelemalla ja tarkkailemalla kaikkia YK:n jäsenvaltioita yhtäläisesti sekä avaamalla kansalaisjärjestöille uusia mahdollisuuksia ryhtyä vuoropuheluun tiettyjen valtioiden kanssa;
19. suhtautuu myönteisesti siihen, että yleinen määräaikaisarviointi on tarjonnut useille valtioille kannustimen sitoutua täyttämään kansainväliset velvoitteensa, toteuttamaan toimia sopimuselinten ja erityismenettelyjen päätelmien ja suositusten johdosta, esittämään yleiskatsauksia sopimuselimille, vastaamaan erityismenettelyjä koskeviin täyttämättä oleviin pyyntöihin, vahvistamaan vahvistamatta jättämiään valtiosopimuksia ja jopa hyväksymään kansallista lainsäädäntöä, jonka avulla pyritään varmistamaan niiden allekirjoittamien valtiosopimusten velvoitteiden noudattaminen;
20. pahoittelee, että kaksi ensimmäistä istuntoa eivät ole täysin vastanneet odotuksia, viitaten "puolueettomaan, avoimeen, valikoimattomaan, rakentavaan, ystävällismieliseen ja politisoitumattomaan" menettelyyn¹;
21. korottaa, että kyseinen tavoite voidaan saavuttaa vain, jos tarkasteluun liittyy riippumaton asiantuntemus tarkastelumenettelyn kaikissa vaiheissa sekä tehokas, tuloshakuinen seurantajärjestelmä;
22. valittelee, että yleisessä määräaikaisarvioinnissa ei ole keskitytty taloudellisiin, sosiaalisiin ja kulttuurisiin oikeuksiin eikä vähemmistöjen oikeuksiin, ja peräänkuuluttaa suuremman huomion kiinnittämistä näihin oikeuksiin tulevaisuudessa istunnoissa ihmisoikeuksien yleismaailmallisuuden, jakamattomuuden ja keskinäisen riippuvuuden periaatteen mukaisesti;
23. paheksuu poliittisten liittoumien käyttämistä eräiden maiden suojaamiseksi tarkastelulta sen sijaan, että arvioitaisiin kriittisesti ihmisoikeuksia koskevia oloja ja niiden turvaamista, koska se heikentää huomattavasti yleisen määräaikaisarvioinnin varsinaista tarkoitusta; huomauttaa, että kyseinen menettely saavutti vaaralliset mittasuhteet Tunisiaa koskevassa tarkastelussa, jossa annettiin riippumattomien asiantuntijoiden havaintojen kanssa merkittävästi ristiriidassa olevia julkilausumia; toteaa kuitenkin, että mainittu tarkastelu ei näyttänyt ilmentävän yleistä suuntausta;
24. pitää myönteisenä EU:n päätöstä pidättäytyä yhteispuheenvuoroista maakohtaisissa tarkasteluissa ja varmistaa puheenvuorojen täydentävyys, jotta voidaan käsitellä laajalti eri ongelmia; painottaa EU:n pyrkimyksiä murtaa UNHRC:ssä vallitseva ryhmämentaliteetti ottamalla esiin muiden ryhmien asialistoilla olevia kysymyksiä; on ilahtunut EU:n jäsenvaltioiden sitoutumisesta tarkkailuihin, myös kun ne koskevat muita EU:n jäsenvaltioita; kannustaa EU:ta kehittämään nykyistä "löyhän koordinoinnin" mallia ja varmistamaan, että EU:n jäsenvaltiot käsittelevät kaikkia maita ja aiheita riittävän perusteellisesti ja toistoa välttäen;

¹ UNHRC:n päätöslauselma 5/1, annettu 18. kesäkuuta 2007.

25. on huolestunut siitä, että useissa tapauksissa yleisen määräaikaisarvioinnin loppuraportti ja tarkastelun aikainen vuorovaikutteinen vuoropuhelu eivät kuvastaneet yhteenvedoasiakirjoja tai niissä ei edes väitetty vastaan riippumattomien asiantuntijoiden havaintoja, vieden siten tarkasteluprosessilta tarkoituksenmukaisuuden, ja että työryhmän raporteissa esitetyt suositukset olivat liian epämääräisiä ja niiltä puuttui toiminnallinen merkittävyys; kehottaa yleisen määräaikaisarvioinnin työryhmän jäseniä laatimaan tulevissa tarkasteluissaan mitattavissa olevia, konkreettisia, realistisia ja uhreihin keskittyviä suosituksia, jotka perustuvat riippumattomien valvontamekanismien tai kansalaisjärjestöjen vahvistamiin tietoihin;
26. pahoittelee kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden täytäntöönpanoa edistävien yleisen määräaikaisarvioinnin suositusten ei-sitovaa luonnetta, jota ilmentää Sri Lankan tapaus, jossa hyväksytyjen suositusten prosenttiosuus oli alhainen; katsoo kuitenkin, että kaikki suositukset eivät ehkä ole arvokkaita tai kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden mukaisia; katsoo kuitenkin, että kaikki suositukset eivät ehkä ole arvokkaita tai kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden mukaisia; katsookin tämän osoittavan sitä tosiseikkaa, että yleinen määräaikaisarviointi ei välttämättä osoittaudu kaikkein käyttökelpoisimmaksi välineeksi tietyissä tapauksissa, ja korostaa tarvetta perustaa yleinen määräaikaisarviointi riippumattomien valvontamekanismien työhön ja kansalaisjärjestöjen havaintoihin samalla kun säilytetään UNCHR:n maakohtaiset toimeksiannot;
27. paheksuu eräiden jäsenvaltioiden yrityksiä sensuroida kansalaisjärjestöjen osallistumista; pahoittelee kansalaisjärjestöjen osallistumisen rajallista vaikutusta päätöksen tulokseen, koska niiden puhe aika yleisen määräaikaisarvioinnin raportin käsittelyssä on rajoitettu sekä niiden väliintulon sallittua laajuutta on rajoitettu, minkä takia ne voivat tehdä yleisluonteisia huomautuksia, mutta eivät ottaa käsiteltäväksi uudelleen kysymyksiä, joista on keskusteltu työryhmissä;
28. pahoittelee YK:n jäsenvaltioiden raporteista käytävien kattavien kansallisten neuvottelujen puuttumista, joihin kansalaisjärjestöt osallistuisivat; kehottaa siksi kaikkia tarkasteltavina olevia valtioita ryhtymään avoimella tavalla niiden ihmisoikeustilannetta koskevaan todelliseen keskusteluun, johon osallistuvat kaikki julkisen sektorin alat sekä kansalaisyhteiskunta, pitäen mielessä, että tarkasteluprosessin päätavoite on ihmisoikeuksien parantaminen ruohonjuuritasolla;
29. kehottaa kaikkia valtioita toteuttamaan laajan kansallisen kuulemisen arvioinnin jälkeen ja sen suositusten perusteella; kehottaa EU:ta selvittämään edelleen, kuinka suosituksia voidaan hyödyntää teknisen avun ohjelmien kehittämisessä;
30. kehottaa UNHRC:ää pitämään yllä pyrkimyksiä, jotka tähtäävät YK:n jäsenvaltioiden vastuullisuuden lisäämiseen ihmisoikeuksien alalla lisäämällä yleisen määräaikaisarvioinnin tehokkuutta, ennen kaikkea tiukentamalla menettelyjä tahallisen haitanteon tai harhauttamisen välttämiseksi, sillä niillä heikennetään YK:n, UNHRC:n ja yleisen määräaikaisarvioinnin peruspäämääriä;

Avoimuus ja kansalaisyhteiskunnan osallistuminen UNHRC:n työhön

31. toistaa, että on tärkeää, että kansalaisyhteiskunta osallistuu UNHRC:n toimintaan, ja kehottaa EU:n jäsenvaltioita ottamaan käyttöön tehokkaita tapoja ja välineitä, jotka mahdollistavat kansalaisyhteiskunnan osallistumisen UNHRC:ään ja joiden avulla kansalaisjärjestöt voivat käyttää hyväkseen neuvoo-antavan asemansa mahdollistamia etuoikeuksia jättääkseen kirjallisia tiedonantoja ja tehdäkseen suullisia julistuksia;
32. suhtautuu myönteisesti säilytettyyn menettelyyn, jossa ihmisoikeuksia puolustavat kansalaisjärjestöt osallistuvat keskusteluihin, ja toivoo, että tätä osallistumista parannetaan ja vahvistetaan tulevaisuudessa; toistaa vaatimuksensa kansalaisjärjestöistä vastaavan YK:n komitean uudistamiseksi niin, että varmistetaan riippumattomien kansalaisjärjestöjen vaikuttava osallistuminen, ja huomauttaa, että riippumattomien asiantuntijoiden on annettava akkreditointisuositukset kansalaisjärjestöjen työn ja panoksen perusteella;
33. huomauttaa, että UNHRC:n pysyvän elimen luonne merkitsee erityisiä haasteita kansalaisjärjestöille, jotka eivät ole sijoittautuneet Geneveen; suhtautuu siksi myönteisesti kansalaisjärjestöjen puolesta YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimiston ja YK:n Genevessä sijaitsevan toimiston kanssa yhteydessä olevien elinten panoksiin toimitettaessa kansalaisjärjestöille tietoja toiminnasta ja helpotettaessa niiden osallistumista UNHRC:n toimintaan;
34. kehottaa avunantajia vastaamaan erityisesti muualle kuin Geneveen sijoittautuneiden ihmisoikeusjärjestöjen koulutus- ja rahoitustarpeisiin siten, että ne voisivat osallistua johdonmukaisesti ja tehokkaasti UNHRC:n toimintaan; kehottaa komissiota tukemaan edelleen kansalaisyhteiskunnan aloitteita, joilla halutaan saattaa valvonnan alaisiksi hallitusten menettelytavat YK:n ihmisoikeusasioissa;
35. pahoittelee yleisen mielenkiinnon ja tietämyksen puutetta UNHRC:stä; pitää siksi tervetulleina OHCHR:n aloitteita avoimuuden lisäämiseksi ja erityisesti epävirallisia kokouksia koskevan tiedotteen luomista; pitää myönteisenä UNHRC:n istuntojen lähettämistä Internetin välityksellä, millä pyritään lisäämään yleisön tietoisuutta sen työstä;

YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimisto

36. vahvistaa käsityksensä, jonka mukaan OHCHR on keskeinen elin Yhdistyneiden Kansakuntien järjestelmässä, koska sillä on ratkaiseva asema suojehtaessa ja pidettäessä yllä ihmisoikeuksia, sillä se valtavirtaistaa kyseiset oikeudet koko YK:n järjestelmässä ja kaikissa asianmukaisissa organisaatioissa, ennen kaikkea rauhan, kehityksen ja humanitaarisen toiminnan palauttamiseen tai vahvistamiseen liittyvän toiminnan yhteydessä;
37. vahvistaa tukensa YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimistolle ja sitoutumisensa kyseisen elimen toimivallan oikeellisuuteen sekä sen riippumattomuuteen ja tasapuolisuuteen;

38. tukee YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimiston pyrkimyksiä vahvistaa läsnäoloaan ruohonjuuritasolla avaamalla paikallisia toimistoja; suhtautuu tässä suhteessa myönteisesti YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimiston ja Kirgisian viranomaisten allekirjoittamaan yhteisymmärryspöytäkirjaan YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimiston alueellisen toimiston avaamisesta Biškekiin; antaa jälleen tunnustusta OHCHR:n tekemästä ratkaisevan tärkeästä työstä sopimuselinten ja erityismenettelyjen tukemiseksi;
39. arvostaa Louise Arbourin työtä YK:n ihmisoikeusvaltuutettuna sekä hänen osoittamaansa sitoutumista ja oikeudenmukaisuutta ja on varma, että hänen seuraajansa, Navanethem Pillay, suhtautuu yhtä innokkaasti toimeen liittyviin haasteisiin ja täyttää odotukset;
40. suhtautuu myönteisesti Euroopan komission YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimistolle vuosien ajan vapaaehtoisesti antamiin avustuksiin, joihin sisältyy neljä miljoonaa euroa vuonna 2008 eurooppalaisesta rahoitusvälineestä demokratian ja ihmisoikeuksien edistämiseen maailmassa; kehottaa EU:n jäsenvaltioita jatkamaan YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimiston tukemista erityisesti hallinnollisia ja budjettikysymyksiä käsittelevässä YK:n yleiskokouksen viidennessä komiteassa sen varmistamiseksi, että toimiston riippumattomuuteen ei puututa ja että sille myönnetään kaikki taloudelliset varat, joita tarvitaan sen tehtävien suorittamiseen;

EU:n asema UNHRC:ssä

41. suhtautuu myönteisesti EU:n aktiiviseen osallistumiseen UNHRC:n toimintaan sen kahden ensimmäisen vuoden aikana tukemalla tai kanssasuosittamalla päätöslauselmia, antamalla lausumia, osallistumalla vuorovaikutteiseen vuoropuheluun ja keskusteluihin sekä vaatimalla onnistuneesti erityisistuntoja, jotka koskivat ihmisoikeustilannetta Darfurissa (pidettiin joulukuussa 2006) ja Myanmarissa (pidettiin lokakuussa 2007); tunnustaa EU:n sitoumukset puuttua yksittäisten maiden tilanteeseen UNHRC:ssä;
42. suhtautuu myönteisesti siihen, että UNHRC on hyväksynyt kaikki EU:n ehdottamat tai tukemat päätöslauselmat sen kahdeksassa ensimmäisessä säännönmukaisessa istunnossa ja seitsemässä ensimmäisessä erityisistunnossa; panee kuitenkin merkille, että monista kiistanalaisista tai sellaisista kysymyksistä, joista ei vallitse yksimielisyys, jätettiin äänestämättä;
43. panee merkille, että UNHRC:hen osallistuvat EU:n jäsenvaltiot jakautuvat kahteen alueelliseen ryhmittymään: Länsi-Euroopan valtioiden ryhmään ja Itä-Euroopan valtioiden ryhmään; huomauttaa, että EU vastustaa alueiden esittämiä "puhtaita papereita", jotka johtavat tehokkaasti siihen, että EU:n jäsenvaltiot kilpailevat toisiaan vastaan valinnasta UNHRC:ään;
44. kannustaa EU:ta jatkamaan UNHRC:n vaaleja koskevien jäsenyysperusteiden luomisen kiirehtimistä, mukaan lukien pysyvien kutsujen myöntäminen erityismenettelyjen toimeksisaajille, sekä jatkamaan YK:n jäsenvaltioiden vaalilupausten tosiasiallisen täytäntöönpanon valvomisen kiirehtimistä; vaatii myös uudemman kerran, että tätä sääntöä sovelletaan määriteltäessä, pitäisikö EU:n tukea ehdokasmaita; valittaa, että EU ei ole vielä hyväksynyt pyyntöä;

45. panee merkille, että EU on vähemmistössä UNHRC:ssä, mikä epäilemättä on haaste, kun se haluaa saada äänensä kuuluville; suhtautuu myönteisesti Slovenian puheenjohtajakaudella aloitettuun käytäntöön ojentaa käsi muille UNHRC:n jäsenille ja jakaa taakkaa EU:n jäsenvaltioiden välillä; kehottaa EU:n jäsenvaltioita kehittämään ja vahvistamaan tätä toimintatapaa entisestään;
46. suhtautuu myönteisesti yleistyvään suuntaukseen, jossa EU:n jäsenvaltiot osallistuvat keskusteluihin EU:n puheenjohtajavaltion lisäksi; kehottaa kehittämään osallistumista edelleen ja kehottaa EU:n jäsenvaltioita vahvistamaan EU:n viestiä esittämällä "yksi viesti monella äänellä"; kannustaa EU:n jäsenvaltioita kehittämään edelleen alueiden välisiä aloitteita, koska ne ovat hyödyllinen tapa torjua ryhmittymäpohjaisia toimintalinjoja; kehottaa EU:ta ja islamilaista konferenssia tiivistämään toimiaan vastavuoroisen ymmärryksen ja yhteistyön parantamiseksi;
47. tukee EU:n asennetta pyrkiä koordinoitun, yhteiseen kantaan UNHRC:ssä; pahoittelee kuitenkin, että pyrkiessään EU:n jäsenvaltioiden yhteiseen politiikkaan UNHRC:ssä EU:lla on UNHRC:n foorumilla usein pienin yhteinen nimittäjä, mikä rajoittaa EU:n diplomaattisten mahdollisuuksien toimivuutta muiden alueellisten ryhmittymien kanssa; kannustaa EU:n korkeaa edustajaa valtuuttamaan oman demokratia- ja ihmisoikeuskysymyksistä vastaavan edustajansa – tarvittaessa lähettämällä henkilökohtaisia edustajia – selvittämään intensiivisesti Afrikan, Aasian ja Latinalaisen Amerikan maiden kantoja UNHRC:ssä keskusteltuihin asioihin, jotta muiden ryhmittymien maita saataisiin mukaan yhteisiin aloitteisiin YK:n tasolla;
48. pahoittelee, että osittain yhteisen kannan saavuttamiseen vaaditun ajan ja ponnistelujen takia EU ei ole kyennyt käyttämään vaikutusvaltaansa tehokkaasti laajemmassa YK:n järjestelmässä; kehottaa EU:ta, samalla kun se on sitoutunut saavuttamaan yhteisen kannan, lisäämään joustavuuttaan vähemmän tärkeissä asioissa, jotta se kykenisi toimimaan nopeammin ja tehokkaammin kaikkein tärkeimpiä asioita koskevissa neuvotteluissa;
49. pahoittelee EU:n UNHRC:ssä omaksumaa varsin puolustuskannalla olevaa asennetta, erityisesti sen haluttomuutta esittää päätöslausemia yksittäisten maiden tilanteesta, koska tietyt maat yleensä vastustavat niitä kiivaasti, sekä sen harkitusti valitsemaa konsensusta ja taipumusta välttää kielenkäyttöä, joka loisi vastustusta, mikä puolestaan johtaa sellaisten kompromissien hyväksymiseen, jotka eivät kuvasta EU:n toiveita, kuten tapahtui Darfurin tilanteesta maaliskuussa 2007 ja Darfurin tilannetta käsittelevästä asiantuntijaryhmästä joulukuussa 2007 hyväksytyjen päätöslausemien osalta, minkä seurauksena asiantuntijaryhmä lakkautetaan, vaikka EU alun perin vaati sen säilyttämistä;
50. kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita hyödyntämään paremmin mahdollista vaikutusvaltaansa käyttääkseen asemaansa, joka sillä voisi olla sen johtaessa demokraattisten maiden ryhmää, joiden ihmisoikeustilanne on vakaa; katsoo, että tämä johtoasema voidaan parhaiten saavuttaa tehostamalla kumppanuuksia muita alueellisia ryhmiä edustavien maiden kanssa, kuten useat EU:n YK:n puitteissa tekemät aloitteet ovat osoittaneet, esimerkiksi yleiskokouksen päätöslausemat kuolemanrangaistuksen täytäntöönpanon lykkäämisestä sekä oikeudesta veten;

51. kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita toimimaan pontevammin vuorovaikutuksessa muiden UNHRC:n demokraattisten jäsenten kanssa, myös Afrikan ja Aasian ryhmien maiden kanssa, ja erityisesti kansainvälisiä oikeusvaltion periaatteita noudattavien demokraattisten valtioiden kanssa; katsoo, että Nigerian UNHRC:n puheenjohtajakausi on erinomainen tilaisuus EU:lle tässä suhteessa;
52. kehottaa EU:ta järjestämään säännöllisiä kokouksia kyseisten maiden kanssa erityisistä aiheista ja pyrkii siten luomaan yhdistymistä vahvistava järjestelmä ja varmistamaan laajin mahdollinen tuki esittämilleen kannoille; korostaa tarvetta antaa valtuutus EU:n jäsenvaltioiden Geneven valtuuskunnille ja sijoittaa varoja diplomaattikuntaan lähettämällä ihmisoikeusasiantuntijoita ja korkean tason diplomaatteja johtamaan UNHRC:tä;
53. vaatii tiiviimpää koordinoitua ja yhteistyötä asianmukaisten Brysseliin sijoittautuneiden Euroopan unionin neuvoston työryhmien sekä EU:n toimistojen ja New Yorkissa ja Genevessä sijaitsevien EU:n jäsenvaltioiden pysyvien edustustojen välillä; pitää hyvänä päivittäisen päätöksenteon tosiasiallista siirtämistä Brysselistä Geneveen niin, että pääkaupungeille jää tärkeä koordinoituvastuu;
54. kehottaa jälleen kerran EU:ta hyödyntämään tehokkaammin kolmansille maille antamaansa apua ja poliittista tukea, sekä muita välineitä, kuten ihmisoikeuksia koskevaa vuoropuhelua ja neuvotteluja, taatakseen laajemman sovinnon sen tekemistä tai tukemista aloitteista, joiden periaatteena olisi oltava kansainvälisen oikeuden ja yleismaailmallisesti tunnustettujen ihmisoikeusnormien noudattaminen ja demokraattisten uudistusten edistäminen; kehottaa samalla EU:n jäsenvaltioita ja Euroopan komissiota ottamaan huomioon UNHRC:n saavuttamat tulokset suhteessa tiettyyn valtioon, myös yleisen määräaikaisarvioinnin suositukset ja päätelmät, kun määritellään EU:n avustusohjelmien tavoitteita ja painopisteitä;
55. pahoittelee, että EU ei ole kyennyt esittämään olennaisia painopisteitä UNHRC:n toiminnalle ja että se on useaan otteeseen pakotettu "vahinkojen rajoittamiseen" keskittävään asenteeseen, kuten tapahtui etenkin Afrikan ryhmän vuonna 2007 ehdottaman "erityistoimenpiteitä koskevien menettelysääntöjen" osalta; kehottaa EU:ta omaksumaan ennakoivamman strategian ja lisäämään ponnistelujaan vaikuttaakseen UNHRC:n käsittelemiin asioihin ja sen keskusteluihin;
56. katsoo, että vaikka EU:n jäsenvaltioiden ihmisoikeustilanne on parempi kuin useissa muissa UNHRC:n jäsenvaltioissa, EU:n toiminta on tehokkaampaa, jos sitä ei voida syyttää kaksinaismoraalista ja valikoivuudesta oman ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevan politiikkansa suhteen; kehottaa siksi EU:ta täyttämään sitoumuksensa ja tehostamaan ihmisoikeuksia kaikilla maailman alueilla ja kaikissa kysymyksissä; kehottaa tässä suhteessa EU:ta osallistumaan aktiivisesti Durbanin tarkistuskonferenssiin, joka on määrä pitää vuonna 2009, kiinnittäen erityistä huomiota tarpeeseen panna täytäntöön YK:n yleiskokouksen joulukuussa 2007 hyväksymä päätöslauselma, jossa vaaditaan kuolemanrangaistuksen täytäntöönpanon yleismaailmallista keskeyttämistä;
57. kannustaa lähettämään säännöllisesti Euroopan parlamentin valtuuskuntia UNHRC:n istuntoihin Genevessä; pitää hyvänä Euroopan parlamentin ihmisoikeuksien

alivaliokunnan aloitetta kutsua erityismenettelyjen toimeksisaajat sekä UNHRC:n puheenjohtajavaltio kokoukseensa, ja kehottaa jatkamaan tätä käytäntöä;

58. vahvistaa selkeän näkemyksen, poliittisen ohjelman ja pitkäaikaisen strategian tarpeen UNHRC:n toiminnalle sekä EU:n jäsenvaltioiden UNHRC:n puitteissa tapahtuvalle toiminnalle, erityisesti vuonna 2011 tehtävän ihmisoikeusneuvoston tarkastelun osalta; katsoo, että kyseiseen strategiaan pitäisi sisältyä selkeitä tarkistuskohtia; kehottaa tässä suhteessa EU:ta:
- vahvistamaan ja ponnekkaasti puolustamaan ihmisoikeuksien yleismaailmallisuuden, jakamattomuuden ja keskinäisen riippuvuuden periaatteita
 - varmistamaan, että UNHRC:n kyky puuttua yksittäisten maiden tilanteeseen, myös maakohtaisten toimeksiantojen avulla, säilytetään ja että sitä vahvistetaan, eritoten toteuttamalla kattavia ja yksityiskohtaisia näihin mekanismeihin liittyviä ihmisoikeusasioiden toimintasuunnitelmia
 - varmistamaan erityismenettelyjen riippumattomuuden ja tehokkuuden yleensä ja ponnistelemaan, jotta UNHRC:n jäsenten velvollisuus yhteistyöhön erityismenettelyissä tulisi täytettyä
 - ponnistelemaan, jotta yleinen määräaikaisarviointi perustettaisiin riippumattomien mekanismien ja kansalaisjärjestöjen työhön
 - vahvistamaan UNHRC:n erityistä asemaa pääasiallisena ja legitiiminä kansainvälisenä ihmisoikeusfoorumina ja sen täydentävää luonnetta suhteessa muihin YK:n elimiin
 - puolustamaan YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimiston riippumattomuutta
 - vahvistamaan ulkoista yhdistymistä vahvistavaa strategiaansa, etenkin alueiden välisin aloittein
 - paneutumaan tiiviimmin sisäiseen/ulkoiseen ihmisoikeuksia koskevaan uskottavuuteensa, erityisesti ratifioimalla sopimukset;
59. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä EU:n ja UNHRC:n jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, YK:n yleiskokouksen puheenjohtajalle, YK:n pääsihteerille sekä YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimistolle.

PERUSTELUT

Kun YK:n ihmisoikeustoimikunnan puutteet eli sen toiminnan politisoitumisesta ja valikoivuudesta johtunut "uskottavuusvaje" tunnustettiin yhä yleisemmin, Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokous hyväksyi 15. maaliskuuta 2006 lähes yksimielisesti¹ päätöslauselman, jossa YK:n ihmisoikeustoimikunta korvattiin uudella kansainvälisellä ihmisoikeuksia edistävällä ja niitä suojelevalla mekanismilla, YK:n ihmisoikeusneuvostolla.

Ihmisoikeusneuvoston perustamisen on usein ennustettu merkitsevän uuden aikakauden alkua ihmisoikeuksien suojelussa ja puolustamisessa YK:n puitteissa: ihmisoikeustoimikunnan saavutukset, kuten riippumattomien asiantuntijoiden ja erityistoimenpiteiden järjestelmä, tunnustettiin selkeästi ja sisällytettiin uuden elimen toimintaan, luoden samalla uusia mekanismeja ja menettelyjä, kuten erittäin uudistusmielinen yleinen määräaikaissarviointi. Niiden on määrä tehostaa ihmisoikeusneuvoston uskottavuutta ja kykyä suojella ja edistää ihmisoikeuksia.

Jälkimmäinen ei kuitenkaan ole säästynyt yhä yleistyviltä syytöksiltä puolueettomuuden puutteesta (arvosteluissa väitetään, että neuvostosta tuli aivan yhtä politisoitunut kuin entisestä toimikunnasta) ja epäilyiltä sen tehokkuudesta puuttua eri puolilla maailmaa tapahtuviin ihmisoikeusloukkauksiin.

Edellä mainitun valossa ja neuvoston toimittua kaksi vuotta, jona aikana toimielinuudistusta hienosäädettiin (yleisen määräaikaissarvioinnin modaliteetit, missä jokaisen valtion ihmisoikeustilannetta tarkastellaan joka neljäs vuosi suoritettavassa hallitustenvälisessä menettelyssä, erityistoimenpiteiden tarkastelu, jonka avulla niitä pyritään "järkeistämään", toimeksiantojen haltijoita koskevien menettelysääntöjen hyväksyminen, sekä 1503-menettelyyn perustuvan valitusmenettelyn tarkastelu) ja toteutettiin käytännössä, tuntuu tarkoituksenmukaiselta arvioida, onko neuvosto täyttänyt alkuperäisen tarkoituksensa ja odotukset, joita sille asetettiin. Tällöin on analysoitava työskentelytapoja sekä niiden tuloksia, joita on syntynyt neuvoston toistaiseksi pitämässä yhdeksässä säännönmukaisessa istunnossa, seitsemässä erityisistunnossa sekä yleiselle määräaikaissarviointille omistetuissa kahdessa istunnossa.

Eräistä puutteista tai vaarallisista suuntauksista huolimatta (kuten maakohtaisten toimeksiantojen hidas katoaminen, vaikeudet käsitellä maakohtaisia tilanneraportteja yleensä, neuvoston valikoivuus tässä suhteessa, yleisen määräaikaissarvioinnin menettelyn hallitustenvälinen luonne ja kansalaisjärjestöjen suhteellisen heikko pääsy kyseisen menettelyn piiriin, sekä yhä näkyvämmät yritykset "suhteellistaa" ihmisoikeuksia), jotka on pantava merkille neuvostossa, tarkoituksena ei ole tuomita ihmisoikeusneuvostoa ennakoita tai epäillä sen toimintaa, koska se on edelleen ainutlaatuinen yleismaailmallinen ihmisoikeusfoorumi. Pitäisi ennemminkin tunnustaa sen kiistattomat saavutukset ja tarpeen vaatiessa osoittaa mahdollisia parannuksia neuvoston itsensä toiminnassa sekä neuvoston

¹ Ainoat vastustaneet maat olivat: Israel, Marshallinsaaret, Palau, Yhdysvallat. Tyhjää äänestivät: Valko-Venäjä, Iran, Venezuela, valtuuskunnat Keski-Afrikan tasavallasta, Korean demokraattisesta kansantasavallasta, Päiväntasaajan Guineasta, Georgiasta, Kiribatista, Liberiasta, Naurusta olivat poissa.

sijoittautumisessa suhteessa muihin YK:n elimiin, kuten kolmanteen komiteaan, yleiskokoukseen tai turvallisuusneuvostoon. Mietinnössä analysoidaan EU:n asemaa, joka sillä on ja joka sillä voisi olla tässä suhteessa.

Asettamalla ihmisoikeudet ja demokratian ulkosuhteidensa ytimeen kansainvälisissä ihmisoikeuselimissä tapahtuvan toimintansa avulla EU todellakin omistautui alusta asti toimimaan aktiivisessa ja näkyvässä asemassa ihmisoikeusneuvoston perustamisessa ja toiminnassa. Sen päämääränä oli puolustaa korkeimpia ihmisoikeusnormeja tukemalla tai kanssasuosittamalla normeja asettavia asiakirjoja¹ ja maakohtaisia päätöslauselmia, osallistumalla aktiivisesti ja rakentavasti erityistoimenpiteiden tarkasteluun ja yleiseen määrääaikaisarviointiin puolustamalla kansalaisjärjestöjen tehokasta osallistumista neuvoston toimintaan jne. Valitettavasti tulokset ovat vaihdelleet.

Ei kuitenkaan pitäisi ylenkatsoa vaikeuksia, joita EU:lla on sen puolustaessa kantojaan neuvostossa, jossa vakaan ihmisoikeustilanteen maat ovat vähemmistönä ja jossa kaksi alueellista, tiiviisti yhdistynyttä, Venäjän ja Kiinan kanssa liittoutunutta enemmistöryhmää (Islamilaisten maiden järjestö ja Afrikan maiden ryhmä) ovat sen vastapuolina neuvotteluissa, joissa Yhdysvaltojen poissaolon takia EU jää usein lähes yksin. EU:n liiallinen itsekokeskeisyys johtuu osittain sen erityisluonteesta ja tarpeesta käyttää paljon aikaa yhteisten kantojen työstämiseen. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että EU:n ennakkoinnin ja johtajuuden puute sekä varsin puolustautuva lähestymistapa ovat estäneet sitä, enemmän kuin todellisuus numeroiden valossa, toteuttamasta onnistuneesti tärkeitä ihmisoikeuksia koskevia aloitteita.

Siksi tässä mietinnössä analysoidaan tapoja, joiden avulla EU voisi parantaa vaikutusvaltaansa YK:n ihmisoikeusneuvostossa ja antaa siten neuvostolle uuden sysäyksen, jotta siitä tulisi tehokkaammin toimiva elin. Koska neuvoston tarkistusmenettely suoritetaan viisi vuotta sen perustamisen jälkeen, vuonna 2011, mietinnössä ehdotetaan myös vertailevana analyysinä mietinnön toistamista mahdollisesti juuri ennen tarkastelua.

¹ Kansainvälinen yleissopimus kaikkien henkilöiden suojelemisesta tahdonvastaisilta katoamisilta ja YK:n julistus alkuperäiskansojen oikeuksista hyväksyttiin YK:n ihmisoikeusneuvoston ensimmäisessä istunnossa.

VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS

Hyväksytty (pvä)	2.12.2008
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 49 -: 1 0: 2
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Angelika Beer, Bastiaan Belder, Elmar Brok, Colm Burke, Marco Cappato, Philip Claeys, Véronique De Keyser, Giorgos Dimitrakopoulos, Michael Gahler, Jas Gawronski, Klaus Hänsch, Jana Hybášková, Anna Ibrisagic, Ioannis Kasoulides, Maria Eleni Koppa, Joost Lagendijk, Vytautas Landsbergis, Johannes Lebech, Francisco José Millán Mon, Pasqualina Napoletano, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Vural Öger, Ria Oomen-Ruijten, Alojz Peterle, Tobias Pflüger, Samuli Pohjamo, Bernd Posselt, Raúl Romeva i Rueda, Christian Rovsing, Flaviu Călin Rus, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jacek Saryusz-Wolski, György Schöpflin, Konrad Szymański, Charles Tannock, Inese Vaidere, Geoffrey Van Orden, Ari Vatanen, Marcello Vernola, Andrzej Wielowieyski, Jan Marinus Wiersma, Zbigniew Zaleski, Josef Zieleniec
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Laima Liucija Andrikiienė, Árpád Duka-Zólyomi, Martí Grau i Segú, David Hammerstein, Pierre Jonckheer, Tunne Kelam, Evgeni Kirilov, Alexander Graf Lambsdorff, Erik Meijer